

Regionala utvecklingsnämndens protokoll 2021-02-23

Sammanträdesdatum: 2021-02-23

Tid: 10:00-13:00

Plats: C308, Regionhuset i Luleå eller digitalt via Teams

§ 16-34

Beslutande

Tomas Vedestig (SJVP) ordf

Anders Josefsson (M) vice ordf

Anders Sundström (SJVP)

Refika Maglic (SJVP)

Kenneth Backgård (SJVP) -§25

Birgit Meier Thunborg (M)

Nils-Olov Lindfors (C)

Anna K Kostet (V)

Roland Nirlén (S)

Lennart Thörnlund (S)

Anita Gustavsson (S)

Bengt Westman (S)

Lage Hortlund (SD)

Erika Sjöo (SJVP) §26-

Övriga närvarande

Anna Lindberg

Monica Lejon

Hanna Harila

Lena Lövgren

Anders Öberg (S)

Glenn Berggård (V)

Marianne Sandström (SD)

Hans Strandberg (M)

Sekreterare

Martin Karlsson

Justerat den

Justerat den

Tomas Vedestig, ordförande

Lennart Thörnlund, justerare

Innehållsförteckning

Tema: Pandemins påverkan på länets närings- och kulturliv	3
Val av protokolljusterare	4
Fastställande av slutlig föredragningslista	5
Delgivningar och avrapporteringar till regionala utvecklingsnämnden 2021-02-23.....	6
Delegationsbeslut anmälda till regionala utvecklingsnämnden 2021-02- 23	7
Regionala utvecklingsdirektörens rapport 2021-02-23	8
Aktuell påverkan och samverkan.....	9
Regionala utvecklingsnämndens årsrapport 2020	13
Årsrapport Internationella beredningen 2020	17
Rapporten Hit gick pengarna 2020 regionala företagsstöd och projektstöd.....	19
Återrapportering av villkorsbeslut 2020	22
Fördelning anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder 2021.....	24
Ändring av kulturstöd med anledning av coronapandemin	26
Fördelning av statliga medel enligt kultursamverkansmodellen 2021... 	29
Handlingsplan för regionalt kompetensförsörjningsarbete 2021	33
OECD:s fallstudie för gruvor och mineraler i Norrbotten och Västerbotten	36
Yttrande över Handlingsprogram för bevarande av samiska språk	39
Yttrande över Handlingsprogram för bevarande av nationella minoritetsspråk	41
Medfinansiering av Forskarskolan PROFS 2	43

§ 16

Tema: Pandemins påverkan på länets närings- och kulturliv

Ärendet

Monica Lejon informerar nämnden om hur pandemin påverkat länets näringsliv och hur företagen använder de olika stödformerna.

Hanna Harila går igenom påverkan på kulturlivet. Fortsatt mycket inställd kulturverksamhet i länet. Vissa verksamheter håller igång verksamheten men med begränsad kapacitet, t.ex. biblioteken, andra delar har ersatts av digitala initiativ.

§ 17

Val av protokolljusterare

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att utse Lennart Thörnlund (S) att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

§ 18

Fastställande av slutlig föredragningslista

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att fastställa föredragningslistan.

§ 19

Delgivningar och avrapporteringar till regionala utvecklingsnämnden 2021-02-23

Dnr 00038-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att godkänna redovisningen och lägga ärendet till handlingarna.

Ärendet

Genomförda möten

- Attraktiva platser: Kunskaps- och erfarenhetsutbytet inom hållbarhetsuppdraget för politiker 28 januari (Tomas Vedestig)
- LKAB klassificering (Nils-Olov Lindfors)
- Europaforum Norra Sveriges rapportörmöte 9 februari (Nils-Olov Lindfors)
- Dialogmöte med testnäringen 9 februari (Nils-Olov Lindfors)
- Folk och kultur 11 februari (Tomas Vedestig)
- Dialogmöte med LRF 12 februari (Nils-Olov Lindfors)
- Möte med Peter Larsson nationell samordnare för större investeringar i Norrbotten och Västerbotten 15 februari (Nils-Olov Lindfors)

Protokoll

- Kulturbedningen 18 november 2020
- Tillväxtberedningens protokoll 15 januari 2021
- Internationella beredningen 21 januari 2021

§ 20

**Delegationsbeslut anmälda till
regionala utvecklingsnämnden 2021-
02-23**

Dnr 00021-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att lägga redovisade delegationsbeslut till handlingarna.

Ärendet

Följande delegationsbeslut redovisas:

Avdelningen för regional utveckling

- Delegationsbeslut regionala projektstöd (bilaga)
- Delegationsbeslut, kulturstöd (bilaga)

§ 21

**Regionala utvecklingsdirektörens
rapport 2021-02-23**

Dnr 00020-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Regionala utvecklingsdirektörens rapport enligt bilaga.

Bilaga:

Regionala utvecklingsdirektörens rapport 2021-02-23

§ 22

Aktuell påverkan och samverkan

Dnr 00040-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att

1. Informationen om påverkansfrågorna strandskydd, tillståndsprocesser och elförsörjning läggs till handlingarna.
2. Informationen om antagna positioner läggs till handlingarna.
3. Lämna följande medskick till planerade positioner.
4. Informationen om kommande internationella möten läggs till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Region Norrbotten arbetar för ett tydligt regionalt ledarskap. Tillsammans med andra aktörer driver regionen påverkansarbete så beslut på nationell och EU nivå ska vara gynnsamma för länet och organisationen.

Sammanfattning

Ärendet samlar Region Norrbottens aktuella påverkan och samverkan i regionala utvecklingsfrågor som har nationell och internationell karaktär.

Ärendet

Aktuellt med koppling till de beslutade påverkansfrågorna

Strandskydd

Utredningen som presenterades i december har skickats ut på remiss till den 3 maj 2021. Region Norrbotten, och andra regioner, samt ett par kommuner i Norrbotten är bland remissinstanserna. Det är möjligt att inkomma med synpunkter på utredningen även om man inte är officiell remissinstans.

Tillståndsprocesser

OECD:s rapport om gruvnäringen i Norr- och Västerbotten, Mining Regions and Cities Case of Västerbotten and Norrbotten, presenterades vid ett seminarium den 27 januari. Utredningen tar i sina slutsatser bland annat upp vikten av effektivare och mer förutsägbara tillståndsprocesser.

Läs rapporten: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/802087e2-en/index.html?itemId=/content/publication/802087e2-en>

Elförsörjning

Frågan om elförsörjning och risk för effektbrist diskuteras intensivt på nationell nivå, bl.a. med anledning av den förhållandevis kalla vintern även i södra Sverige. Vid ett flertal tillfällen har olika aktörer refererat till den rapport som Region Norrbotten tog fram i höstas och som visar på att en stor del

av det nuvarande elöverskottet i Norrbotten kommer att konsumeras inom länet i och med de industrisatsningar som nu planeras och byggs.

Åtterrapporering av antagna positioner

Europaforum norra Sverige (EFNS) tar med jämna mellan rum positioner i aktuella påverkansfrågor. Nedan listas positionerna som är antagna sedan senaste avrapporteringen på Internationella beredningen den 21 januari 2021

Europaforum Norra Sveriges synpunkter om översynen av direktivet (EU) 2018/2001 om förnybar energi (RED II)

Kommissionen förbereder en översyn av direktivet om förnybar energi. Syftet är att säkerställa att förnybar energi bidrar till att det skärpta målsättningarna för minskning av utsläpp av växthusgaser som anges i klimatplanen 2030 för 2030 uppnås samt att åtgärder som föreslås i strategierna för integration av energisystem och vätgas och andra initiativ som antagits inom ramen för den europeiska gröna given genomförs.

Europaforum Norra Sveriges synpunkter om Europeiska socialfonden plus Samlade erfarenheter utav nuvarande programperiod och synpunkter på kommande ESF-program 2021-2027, ESF+. Grundsynen på ESF+, särskilda behov i glesa miljöer, nationell arbetsmarknadspolitik kontra regional utveckling för europeiska mervärden, fondsamordning och norra Sveriges särskilda programområde i ESF+, programområde D, lyfts i förslaget till position.

Europaforum Norra Sveriges synpunkter om LULUCF (Land use, land use change and forestry)

EU:s höjda klimatambition innebär en minskning om minst -55 % av nettoutsläppen till under 1990 års nivå senast 2030 och klimatneutralitet senast 2050. För att nå målen ses nu klimatramverket, där LULUCF ingår över. Senast i juni 2021 ska nya förordningar vara på plats. Inriktningen i EFNS position ansluter till EFNS tidigare positioner i frågor som rör skog och markanvändning. EFNS betonar bland annat skogsbrukets viktiga roll i vår del av Europa, att kolförråden ökar och vikten av att produkter från skogen substituerar fossilt material.

Europaforum Norra Sveriges synpunkter om översynen av direktivet 2003/87/EC om Systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser (EU ETS)

Den nuvarande lagstiftningen om EU:s system för handel med utsläppsrätter ger en utsläppsminskning på 43 procent i de sektorer som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter fram till 2030 jämfört med 2005, vilket är förenligt med EU:s tidigare mål om att minska utsläppen i hela EU med minst 40 procent fram till 2030. Mot bakgrund av den föreslagna ökade klimatambitionen för 2030 kommer Kommissionen därför att bedöma hur systemet för handel med utsläppsrätter bör stärkas för att bidra till att uppnå minst 55 procent nettominskningar av växthusgaserna inom EU fram till 2030, jämfört med 1990.

Medskick till planerade positioner (ej färdiga utkast)

Biodiversitet – bindande lagstiftning för återställande av natur

Europeiska kommissionens har åtagande att under 2021 lägga fram ett förslag till rättsligt bindande EU-mål för återställande av naturvård för att återställa förstörda ekosystem, särskilt de som har störst potential att fånga upp och lagra kol och förebygga och minska effekterna av naturkatastrofer.

Kommissionen kommer att undersöka möjligheten av en EU-omfattande metod för att kartlägga, bedöma och uppnå god kondition i ekosystemen så att de kan ge fördelar såsom klimatreglering, vattenreglering, markhälsa, pollinering samt förebyggande och skydd av katastrofer.

Läs mer om samrådet: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12596-Protecting-biodiversity-nature-restoration-targets>

Norra Sveriges industri i EU:s gröna omställning

Investeringar i olika typer energilagring exempelvis av vätgas och produktion av förnybar el skapar en ökad möjlighet att främja hållbar tillväxt och att generera nya arbetstillfällen.

EU:s kombination av regleringar och stimulanser till stöd för den gröna omställningen bör genomföras i nära samverkan med industrin och regionernas insatser.

Norra Sveriges industri har unika förmågor och resurser som är nödvändiga för att uppnå Europas höga ambitioner om minskad klimatpåverkan och den gröna omställningen.

EU:s skogsstrategi

Som ett led i EU:s gröna giv tänker kommissionen lägga fram en ny skogsstrategi som ska utgå från strategin för biologisk mångfald, omfatta skogens hela kretslopp och främja skogens många tjänster. Strategin ska skapa förutsättningar för friska och motståndskraftiga skogar som bidrar till biologisk mångfald, klimatmål, försörjningstrygghet och en cirkulär bioekonomi. Fokus kommer att ligga på skydd, återställande och hållbar skötsel av skogar i EU och på skogar i övriga världen som inte omfattas av andra initiativ.

EFNS analyserar konsekvensanalys och enkät för att se om justering av den tidigare positionen krävs.

Läs mer om samrådet: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12674-EU-Forest-Strategy->

EU:s transeuropeiska transportnätverk (TEN-T)

Målet med TEN-T är att underlätta transporter i Europa och minska regionala, ekonomiska och sociala skillnader genom att bygga en sammanlänkad infrastruktur för lufttrafiken, vägtrafiken, järnvägstrafiken och sjöfarten.

Förordningen är under revidering och en konsekvensanalys med tankar kring kommande förslag publicerades i ett samråd om TEN-T under hösten. Analysen väger in mycket av EFNS tankar som spelats in senaste året, vilket är positivt, men det finns fortfarande behov av justeringar.

EFNS analyserar konsekvensanalys och enkät för att se om justering av den tidigare positionen krävs.

Läs mer om samrådet och konsekvensanalysen:

<https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12532-Trans-European-transport-network-TEN-T-revised-guidelines>

Medskick till kommande möten

Dagordningarna inför olika nationella och internationella möten kan komma med kort framförhållning och finns således inte med i kallelsen. Under denna punkt finns det möjlighet att muntligt lyfta och diskutera aktuella frågor.

Beslutsunderlag:

- Europaforum Norra Sveriges synpunkter om översynen av direktivet (EU) 2018/2001 om förnybar energi (RED II)
- Europaforum Norra Sveriges synpunkter om Europeiska socialfonden plus
- Europaforum Norra Sveriges synpunkter om LULUCF (Land use, land use change and forestry)
- Europaforum Norra Sveriges synpunkter om översynen av direktivet 2003/87/EC om Systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser (EU ETS)

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör

§ 23

Regionala utvecklingsnämndens årsrapport 2020

Dnr 00672-2020

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår regionfullmäktige att godkänna regionala utvecklingsnämndens årsrapport 2020.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionala utvecklingsnämndens verksamhet bidrar till Region Norrbottens strategiska mål. Verksamheten har under året ställt om för att möta de nya behoven i länets kultur- och näringsliv och samtidigt arbetat med den långsiktiga utvecklingen.

Sammanfattning

Den samlade bedömningen av de strategiska målen som regionala utvecklingsnämnden arbetar med visar att samtliga elva strategiska mål har delvis uppnåtts. Det har varit svårt att bedöma målen utifrån styrmåtten då de formulerades i en annan kontext hösten 2019.

Regionala utvecklingsnämnden visar ett underskott om 7,6 miljoner kronor till följd av kollektivtrafiken.

Ärendet

Den samlade bedömningen av de strategiska målen visar att samtliga elva mål delvis har uppnåtts.

Samhälle		Medborgare		Verksamhet		Ekonomi	
Strategiska mål	Styrmått	Strategiska mål	Styrmått	Strategiska mål	Styrmått	Strategiska mål	Styrmått
Hållbart nyttjande av resurser		Goda kommunikationer		En välkomnande, nytänkande, hållbar och attraktiv verksamhet		God ekonomisk hushållning	
Ett brett, starkt näringsliv och civilsamhälle		Ett rikt och brett kulturliv				Ökade intäkter	
						Effektiv verksamhet i paritet med riksnittet i våra verksamheter	
						Effektivera verksamheterna	

God livskvalitet, jämlik och jämställd hälsa	▲				
	▼				
	▲				
	▶				
Tydligt regionalt ledarskap	▶				

med en kostnadsminskning på ca tio procent	

Året kommer gå till historien med snabba omvärldsförändringar som skapat nya spelregler och förutsättningar för individer och samhället. Norrbotten som under flera år haft en stark utveckling avseende näringsliv och kulturliv fick liksom många andra regioner känna av den snabba inbromsningen då pandemin bröt ut. I länet har främst besöksnäringen, restauranger och kulturlivet drabbats.

Både EU och den svenska regeringen har vidtagit åtgärder för att mildra konsekvenserna för närings- och kulturlivet. Som regionalt utvecklingsansvarig har regionen en rad verktyg att arbeta med. Stöd till företag och satsningar på kompetenshöjande insatser inom digitalisering och hållbarhet har genomförts. Tack vare goda kontakter med kommunerna och näringslivsorganisationer kunde insatser vidtas som kom näringslivet till del. Verksamheten ställde snabbt om med utformning av nya stöd.

Även kultursektorn har drabbats hårt av pandemin. Många är de kulturutövare som drabbats när föreställningar ställts in eller skjutits upp. Tack vare kreativitet och en förmåga att ställa om har delar av kulturutbudet blev digitalt. Regionens kulturinstitutioner har ställt om och provat andra lösningar. Det gjorde att många kunde ta del av kulturen. För att stötta kulturutövarna har regionen kunnat dela ut arbetsstipendier till ett sextiotal utövare inom kulturella och kreativa näringar.

I början av året var kompetensförsörjning och svårigheten att rekrytera rätt kompetens högt på agendan. Det bedöms också vara anledningen till att länet har klarat sig relativt bra avseende varsel och arbetslöshet.

Under året påbörjades arbetet med att formulera nya EU-program. De är viktiga för att säkerställa externt utvecklingskapital till länet. En ny fond för en rättvis omställning introducerades av EU med fokus på stålindustrins värdekedja.

Effekterna av pandemin har också visat hur internationellt Norrbotten är. Både avseende besöksnäringen men också avseende samarbetspartners och nyckelkompetenser för näringslivet. Gränssamarbetet och den fria rörelsen

över gränser påverkades också av pandemin. Att kunna röra oss fritt över landsgränserna var inte längre en självklarhet.

Påverkansarbetet har utvecklats vidare med flera konkreta frågor som strand-skydd, elnätsanalyser och Norrbotten som ett rymdlän.

Kollektivtrafiken har drabbats hårt av pandemin med ett minskat resande och därmed minskade intäkter. Samtidigt startade tågpendeln mellan Boden och Luleå.

Under året har digitaliseringen tagit stora språng och den digitala mognaden har ökat. Den digitala infrastrukturen har fungerat väl och klarat av det ökade trycket som kommer av digitala möten och hemarbete.

Under året aviserade näringslivet flera större investeringar som en del i den gröna omställningen. Det finns goda möjligheter för de som vill ställa om till hållbara lösningar att testa och utveckla produkter och tjänster i Norrbotten. Den internationella konferensen DemoNorth genomfördes i februari på temat arktiska testbäddar.

Ekonomi

Regionala utvecklingsnämnden genererar ett underskott om 7,6 miljoner kronor. Årsresultatet är bättre än prognosen per oktober. Orsaken till förbättringen beror till största delen på att Länstrafikens preliminära resultat för 2020 visar på ett lägre underskott på årsbasis än per oktober.

I resultatet ingår regionens andel av Länstrafikens preliminära underskott med 18 miljoner kronor som till största delen beror på minskade biljettintäkter kopplat till pandemin.

Verksamhetsområde kultur gör ett överskott på 10,3 miljoner kronor på grund av minskad verksamhet med anledning av pandemin samt anställningsstopp för rekryteringar.

Social hållbarhet

Årsredovisningen visar att nämnden under året har genomfört aktiviteter som bidrar till social hållbarhet. Här kan satsningar på validering och lärcentra i kommunerna nämnas.

Miljömässig hållbarhet

Årsredovisningen visar att nämnden under året har genomfört aktiviteter som bidrar till en miljömässig hållbarhet. Här kan satsningar på hållbar energi nämnas.

Ekonomisk hållbarhet

Årsredovisningen visar att nämnden under året har genomfört aktiviteter som bidrar till ekonomisk hållbarhet. Här kan satsningar på företag drabbade av pandemin nämnas.

Beslutsunderlag

Regionala utvecklingsnämndens årsrapport 2020

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomidirektör

Regional utvecklingsdirektör

§ 24

Årsrapport Internationella beredningen 2020

Dnr 00026-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Nämnden rekommenderar Regionstyrelsen att godkänna årsrapporten för Internationella beredningen 2020.

Yttrande till beslutsförslaget

Internationella beredningen bidrar till Region Norrbottens strategiska mål

Sammanfattning

Region Norrbottens strategiska mål tydligt regionalt ledarskap kräver goda kontakter med omvärlden. Regionstyrelsens plan och regionala utvecklingsnämndens plan pekar ut framgången i att påverka vilka beslut som förbereds eller borde förberedas inom EU.

Regionstyrelsen har i sin plan för 2020 valt att följa ärenden till internationella beredningen som styrmått. Årsrapporten presenterar beredningens beslut och resultat utifrån beredningens uppdrag.

Ärendet

Region Norrbottens styrdokument anger hur viktigt det är att säkerställa att beslut som fattas på nationell och EU nivå är gynnsamma för Norrbotten. Årsrapporten för Internationella beredningen redovisar hur 2020 års ärenden bidrar till målet: Tydligt regionalt ledarskap och dess framgångsfaktor att beslut på nationell och EU nivå ska vara gynnsamma för Norrbotten.

Internationella beredningen har sedan 2015 följt och påverkat utformningen av EUs finansieringsinstrument och tillhörande sju årsbudget för åren 2021-2028. Resultatet av det arbetet återfinns i de uppdrag Region Norrbotten har fått av regeringen att utforma EU finansieringsprogram för övre Norrland och det gränsregionala samarbetet Aurora. Regeringsuppdraget är en del av det regionala utvecklingsuppdraget som följs och påverkas av Regionala utvecklingsnämnden.

De flesta av ärendena och återrapporteringarna som behandlats av Internationella beredningen 2020 har varit kopplade till det regionala utvecklingsansvaret och påverkan av EUs regionalpolitik. Likt 2019 har det 2020 varit få ärenden på internationella beredningen av hälso- och sjukvårdskaraktär.

Den pågående pandemin kommer att ha effekter på EU:s budget och inriktningsbeslut för många år framåt. Reserestriktioner och inställda sammanträden på grund av pandemin har förändrat Region Norrbottens förutsättningar att bedriva internationell samverkan.

Beslutsunderlag:

Årsrapport internationella beredningen 2020

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör

§ 25

Rapporten Hit gick pengarna 2020 regionala företagsstöd och projektstöd

Dnr 00039-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Yttrande

Regionala företagsstöd och projektstöd är två av de viktigaste verktyg i arbetet med att uppfylla målen i Norrbottens regionala utvecklingsstrategi samt underliggande regionala strategier som Smart Specialisering i Norrbotten.

Sammanfattning

I Region Norrbottens uppdrag som regionalt utvecklingsansvarig ingår att årligen återrapportera vad som gjorts inom ramen för uppdraget till näringsdepartementet. Då återrapporteringen är ett omfattande dokument har en förkortad rapport, Hit gick pengarna 2020 regionala företagsstöd och projektstöd, tagits fram som visar hur det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder har fördelats i form av beviljade företagsstöd och utvecklingsprojekt.

De regionala företagsstöden syftar till att stimulera företagens investeringar och bidrar därmed till ökad tillväxt och en balanserad regional utveckling. Den regionala projektverksamheten syftar till att uppnå målet med den regionala tillväxtpolitiken och är ett medel för att genomföra de planer, program och strategier som läggs fast på EU-, nationell- och regional nivå. Utvecklingsprojekten fyller därför en viktig funktion i att konkretisera tillväxtpolitiken.

Ärendet

Region Norrbotten har från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder år 2020 beviljat 195 miljoner kronor i stöd, varav 118 miljoner kronor till utvecklingsprojekt och 76,8 miljoner kronor till investeringar i företag. Stödet har inneburit att utvecklingsinsatser och investeringar har varit möjligt att genomföra till ett värde av 736 miljoner kronor.

Regionala företagsstöd

År 2020 har antal ansökningar om företagsstöd nått en högsta nivå någonsin med 329 ansökningar. Av dessa har 208 ansökningar beviljats stöd och 121 ansökningar har avslagits. Normalnivån är ungefär 200 inkomna ansökningar per år varav 80 procent brukar beviljas. Orsak till den höga avslagsnivån kan bero på svårigheter för företagen att enkelt ta del av nödvändig information om stödet på ansökningssidan. Minskad fysiska närvaro av företagsstödstra-

tegera i kommunerna och intresset för att ta del av stöd generellt med anledning av pandemin kan också ha bidragit till ökningen av avslag.

Företag inom branscherna tillverkningsindustrin och besöksnäringen har beviljats flest företagsstöd, dessa står tillsammans för 63 procent av beviljat belopp. Den inomregionala fördelningen mellan kommunerna har under året en förskjutning till de större tätorterna. Flest stöd har beviljats till företag i Luleå, Piteå, Boden, Arvidsjaur och Jokkmokk. Vid viktning mellan antal arbetsställen per kommun kontra beviljade stöd per kommun så är det dock företag i Arvidsjaur, Jokkmokk, Älvsbyn, Boden och Haparanda som tagit bäst del av stöden. Arjeplog, Kiruna och Gällivare tog minst del av stöden.

Med anledning av pandemin har ett nytt stöd erbjudits, Konsulttjänster med förhöjd stödnivå till följd av covid-19 (coronacheck). Ett sextiototal företag har tagit del av stödet på totalt 6,1 miljoner kronor.

Regionala projektstöd

Under 2020 inkom 231 projektstödsansökningar. Totalt beviljades 118 miljoner kronor till 90 projekt. I första hand har medfinansiering till projekt med EU-finansiering eller nationell finansiering prioriterats. Under året har 69 procent av projektmedlen beviljats till medfinansiering av utvecklingsprojekt inom olika EU-program (29 regionalfondsprojekt, 13 Interreg nordprojekt, 4 socialfondsprojekt samt 3 Kolarcticprojekt).

Liksom tidigare år har mest projektmedel, 65 procent, beviljats inom området innovation och företagande. En av anledningarna till det är att 1:1 anslaget möjliggör finansieringen av EU-projekt inom insatsområde 1 och 3 i Regionalfondsprogrammet Övre Norrland; Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation och Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft. Insatsområde 3 har störst budget i regionalfondsprogrammet Övre Norrland.

Under året har projekt finansierats som kommer alla kommuner i länet till del. De flesta projektägarna utgår ifrån de större kommunerna eftersom universitet och många företagsfrämjande aktörer har sitt säte där men i bedömningen tas hänsyn till kommuners olika situation exempelvis företagsstruktur, demografi och socioekonomiska förutsättningar.

Flera av EU-fonderna har genomfört riktade utlysningar för att mildra effekterna av pandemin. Region Norrbotten har drivit och medfinansierat projekt inom dessa satsningar men även beviljat regionala projekt för att kunna bistå utsatta företag.

Social hållbarhet

Insatser har under årets beviljats som bland annat bidrar till att utveckla jämställdhetsverktyg som näringslivskontoren och företagen kan använda för att vara en inkluderande arbetsplats för kvinnor och män med olika bakgrund och ålder.

Miljömässig hållbarhet

Under året har bland annat hållbarhetsuppdraget medfinansierats som bidrar till utveckling av hållbar fysisk planering. Vidare har ERUF-projekt medfinansierats som stärker näringslivets miljömässiga hållbarhet i Energikontor Norrs regi.

Ekonomisk hållbarhet

De regionala företagsstöden ska bidra till att stimulera företagens investeringar och bidrar därmed till ökad tillväxt och en balanserad regional utveckling. Permanenta nackdelar som bristfällig infrastruktur, tillgänglighet till grundläggande samhällsservice samt mycket långa avstånd påverkar företagens möjligheter att bedriva verksamhet. Stöden fyller därför en viktig funktion i områden där företag har sämre förutsättningar att starta och bedriva verksamhet. Investeringar ska vara långsiktiga och hållbara genom att till exempel bidra till att anställda får varaktig sysselsättning.

Regionala utvecklingsprojekt ska stärka lokal och regional konkurrenskraft samt bidra till en hållbar utveckling i alla delar av länet.

Bilaga:

Hit gick pengarna 2020 regionala företagsstöd och projektstöd

Protokollsutdrag

Regional utvecklingsdirektör

§ 26

Återrapportering av villkorsbeslut 2020

Dnr 00037-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden godkänner återrapportering av villkorsbeslut för 2020.

Yttrande till beslutsförslaget

Arbetet har utvecklats under de fyra åren som regionen har varit regionalt utvecklingsansvarig. Arbetssätt har utformats och relationer med utvecklingsaktörer har etablerats och utvecklats. Viktigt för regionen är att skapa kapacitet för utveckling, dels i organisationen men främst hos de aktörer som arbetar med länets utveckling.

Sammanfattning

Region Norrbotten har som regionalt utvecklingsansvarig till uppdrag att förvalta medel från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder, kallat 1:1 anslaget. Uppdraget innefattar också att samordna utvecklingsinsatser i länet och att upprätta en regional utvecklingsstrategi och plan för länets transportinfrastruktur.

Under året har uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) genomförts. Projektstöd (störst andel till EU-projekt), företagsstöd och kommersiell service har finansierats med 1:1 anslaget.

År 2020 har till stor del präglats av utmaningar kopplade till pandemin. Dessa utmaningar har påverkat Region Norrbottens arbete, de utvecklingsaktörer regionen samarbetar med men framförallt föreningar och företag inom besöksnäring, handel och transporter. Pandemin har drivit fram omprioriteringar av utvecklingsarbetet till att fokusera på de hårt drabbade företagen och föreningarna.

Ärendet

Region Norrbotten har sedan 1 januari 2017 det regionala utvecklingsansvaret. I uppdraget ingår att årligen återrapportera vad som gjorts inom ramen för uppdraget till näringsdepartementet.

I återrapporteringsdokumentet beskrivs vad regionen har gjorts inom ramen för det regionala utvecklingsuppdraget. Då det är svårt att avgränsa redovisningen till enbart användningen av 1:1 anslaget beskriver regionen i återrapporteringen hur arbetet hänger ihop med andra insatser som gjorts som inte är relaterat till det statliga uppdraget.

Under året har uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) genomförts. Detta beskrivs i återrapporteringen plus vilka analyser som ge-

nomförts. I återföringen beskrivs även princip och prioritering för hur 1:1 anslaget har fördelats mellan projektstöd och företagsstöd.

I åiterrapporteringen beskrivs hur regionen har arbetat med innovationer, företagande, kompetensförsörjning, tillgänglighet, attraktiva livsmiljöer, internationalisering. Särskilt redovisas insatser för samverkan, hållbar utveckling och Agenda 2030, integration, jämställd regional tillväxt, kommersiell och offentlig service och satsningar på att förstärka fiberkapaciteten, samt att tillgängliggöra mer kapacitet för ortssammanbindande nät som behövs vid utbyggnad av fiber till hushåll och företag.

Beskrivning har även gjorts av hur Region Norrbotten tagit hänsyn till de olika förutsättningar för utveckling som kommunerna i länet har.

Social hållbarhet

Insatser inom det regionala utvecklingsuppdraget har bidragit till ökad jämställdhet och mångfald bland annat genom det hållbarhetsuppdrag avdelningen hanterar men även genom ERUF-projektet Develoopen som utvecklar ett jämställdhetsverktyg riktat till näringslivskontoren och företagen som erhåller företagsstöd.

Miljömässig hållbarhet

Insatser inom det regionala utvecklingsuppdraget har bidragit till miljömässig hållbarhet bland annat genom det hållbarhetsuppdrag avdelningen hanterar men även genom de ERUF-projekt som Region Norrbotten medfinansierat med Energikontor Norr som projektägare.

Ekonomisk hållbarhet

Insatser inom exempelvis företagsstöd och kommersiell service har bidragit till att fler företag har kunnat utvecklas och göra de investeringar som krävs för att vara konkurrenskraftiga.

Bilagor:

Åiterrapportering av villkorsbeslut 2020

Protokollsutdrag skickas till:

Regionala utvecklingsdirektören

§ 27

Fördelning anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder 2021

Dnr 00030-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att

1. Beslutsbudgeten för anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder fördelas enligt förslag.
2. Regionala utvecklingsnämndens ordförande får i delegation att vid behov reglera beslutsbudgeten för att säkra fullt anslagsutnyttjande eftersom anslagssparande inte är tillåtet.

Yttrande till beslutsförslaget

Den föreslagna fördelningen speglar planerade satsningar inom området regional utveckling. Under år 2021 avslutas EU-programmen och därför kommer efterfrågan på medfinansiering att minska. Efterfrågan på finansiering utan uppväxling av EU-medel kommer då istället att öka vilket gör att anspråken är fortsatt höga. Det kan finnas risk för konjunkturavmattning under året då delar av Norrbottens näringsliv har drabbats av konkurser men samtidigt har andra delar av näringslivet utvecklats starkt men sammantaget bedöms anspråken vara något lägre 2021.

Sammanfattning

I det av regeringen årligen fastställda regleringsbrevet för budgetåret 2021 avseende anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder anges att Region Norrbotten tilldelas en anslagsbudget 130 625 tkr och ett beställningsbemyndigande om 310 000 tkr under 2021 för sitt arbete med regionala tillväxtåtgärder. Regionen beslutar sedan hur dessa medel ska fördelas mellan regionala företagsstöd och projektverksamhet.

Ärendet

Regeringen beslutar varje år om anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder som ska användas för regionala företagsstöd och projektverksamhet. Fördelningen och villkoren för anslaget användning regleras årligen i anslaget regleringsbrev. Av beslutet framgår hur anslaget fördelas dels mellan länen, men också mellan Region Norrbotten och Länsstyrelsen.

Av beslutet framgår beställningsbemyndigandet och anslaget för utbetalningar under året. Beställningsbemyndigandet avser ett bemyndigande om att göra ekonomiska åtaganden som ska infrias under kommande år. Bemyndigandet anger det högsta belopp som samtliga åtaganden för ett visst ändamål för att uppgå till slutet av budgetåret. Detta tillsammans med årets utbetalningar och eventuella återföringar reglerar således storleken på besluten

som kan fattas under budgetåret. Anslaget reglerar hur stora utbetalningar som kan göras under året.

Region Norrbotten tilldelas en anslagsbudget på 130 625 tkr och ett beställningsbemyndigande om 310 000 tkr under 2021.

Av regeringens beslut framgår att medlen ska användas i enlighet med nationella förordningar och respektive strukturfondsprogram. För Norrbotten innebär det att ramen ska fördelas till regionalt företagsstöd, kommersiell service, projektverksamhet samt uppföljning och utvärdering.

Fördelningen ska svara mot det behov av företagsstöd och projektfinansiering som finns i länet. Anslaget används för att betala ut fleråriga projektbeslut och företagsinvesteringar. Justering kan behövas under året om det visar sig att de uppskattade behoven inte överensstämmer med efterfrågan.

Hela beställningsbemyndigandet kan inte fördelas/beslutas under det aktuella budgetåret då det ska täcka redan beslutade fleråriga projekt och investeringar. Bedömningen är att nya beslut till en summa av 132 000 tkr kan göras för 2021. Följande beslutsbudget för nya beslut 2021 föreslås.

Åtgärd	Andel %	Belopp (tkr)
Regionalt företagsstöd inkl kommersiell service	41,7	55 000
Projektverksamhet	56,8	75 000
Uppföljning och utvärdering	1,5	2 000
Summa	100	132 000

Prioriteringar inom företagsstöd

Region Norrbotten strävar efter att en större andel av de regionala företagsstöden ska beviljas till företag som diversifierar företagsstrukturen och bidrar till mångfald och jämställdhet. Med anledning av detta prioriteras följande verksamheter och branscher:

- Nyskapande verksamheter: exempelvis företag inom kulturella och kreativa näringar, digitala tjänstenäringar samt energi- och miljöteknik.
- Företag inom branscher som drabbats hårt av pandemin
- Företag som bedriver vidareförädling inom livsmedelssektorn eftersom självförsörjningsgraden i länet är låg.

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör

§ 28

Ändring av kulturstöd med anledning av coronapandemin

Dnr 00016-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att godkänna ändring av kulturstöd med anledning av coronapandemin.

Yttrande till beslutsförslaget

Den kulturella infrastrukturen har stor betydelse för bilden av Norrbotten som en attraktiv och livskraftig region. Då utmaningarna har varit och fortfarande är stora för kulturområdet med anledning av coronapandemin satsar nu Region Norrbotten genom en omfördelning av kulturstöden på ett särskilt coronastöd. Genom stödet kan flera aktörer och delar i den kulturella infrastrukturen ges stadga. I år, när den svenska demokratin fyller hundra år, har Norrbotten ett unikt tillfälle att uppmärksamma att demokratin ständigt måste främjas, förankras och försvaras genom att regionen möjliggör satsningar i kommunerna under demokratiåret.

Sammanfattning

Coronapandemin har starkt påverkat och minskat tillgången till kultur samtidigt som det digitala kulturutbudet har ökat. Utmaningarna för den kulturella infrastrukturen är stora. Under 2021 uppmärksammar Norrbotten också temåår Demokrati 100 år för att skapa ökad förståelse för demokratifrågor och bidra till folkbildning. Region Norrbotten har under 2020 genomfört en rad åtgärder för att mildra de negativa konsekvenserna av pandemin för kulturområdet. Ett speciellt coronastöd föreslås för att snabbt kunna möta behov som efterfrågats av kultursektorn. Coronastödet ska utformas brett så att sökande ska kunna disponera medlen utifrån sina behov. Stödet möjliggörs genom en omfördelning av befintliga medel. Med anledning av temååret Demokrati 100 år föreslås en satsning på medel i form av ett speciellt stöd för länets kommuner med utgångspunkt i deras behov.

Ärendet

Regionala utvecklingsnämnden fattade den 1 december 2020 §133 beslut om budget 2021 för kulturstöden. För att kunna möta upp utmaningarna som kulturområdet fortsatt står inför med anledning av coronapandemin och för att lyfta temååret Demokrati 100 år tillsammans med kommunerna i Norrbotten behöver en omfördelning av projektstöden göras.

Coronapandemin har sedan mars 2020 starkt påverkat och minskat tillgången till kultur i Norrbotten och Sverige. Värdet och vikten av kultur i samhället har lyfts mer än någonsin både på lokal, regional och nationell nivå. Det fanns förhoppningar att en omstart för kultursektorn skulle vara möjlig under

hösten eller vintern. Men den ökade smittspridningen och samhällsrestriktionerna har inneburit att kulturaktiviteter fortsatt är inställda, pausade eller framflyttade på obestämd tid.

Under 2020 har det digitala kulturutbudet ökat. En del av kulturlivet har flyttat ut på nätet vilket innebär att kulturen haft möjlighet att nå en ny publik och också blivit tillgänglig för fler. På nätet går det att ta del av digitala konserter, scenkonstföreställningar och konstvisningar oberoende av tid och rum. För kulturskapare och arrangörer som arbetar för att nå ut digitalt behövs kompetensutveckling kopplat till den ökade digitaliseringen.

Temaåret 2021 *Demokrati 100 år*, beslutat av Regionala utvecklingsnämnden 12 december 2019 § 139 avser att ge Norrbottens invånare ökad förståelse för demokratifrågor och bidra till folkbildning utifrån kulturområdets mångfald av uttryck och arenor. Temat uppmärksammas av både regering, statliga myndigheter och organisationer.

Region Norrbotten har under 2020 arbetat för att Norrbotten även efter coronapandemin ska ha ett rikt kulturliv. Region Norrbotten har genomfört en rad åtgärder för att mildra de negativa konsekvenserna av pandemin bland annat genom instiftande av ett arbetsstipendium samt andra utlysningar och åtgärder. Det har varit möjligt att frysa befintliga kulturprojekt och pågående projekt har kunnat riktas om insatserna utifrån rådande förutsättningar.

Syftet med ett förändrat kulturstöd är att stötta konstnärer, kulturskapare och arrangörer av kulturhändelser under ett pandemidrabbat år och är i linje med Norrbottens kulturplan kopplat till insatser för en stärkt kulturell infrastruktur. Åtgärderna är avsedda att gälla under 2021 och följer riktlinjerna för kulturenhetens kulturstöd. Ett speciellt coronastöd föreslås för att snabbt kunna möta behov som efterfrågats av kulturenheten. Coronastödet ska utformas brett så att sökande ska kunna disponera medlen utifrån sina behov. Stödet möjliggörs genom en omfördelning av befintliga medel.

Det ordinarie projektstödet samt turnéstödet omfördelas för att publika arrangemang inte längre är tillåtna pga av rådande restriktioner. Coronastödet bedöms att bättre svara upp mot efterfrågade behov som digital omställning och kompetensutveckling. Fördelningen på övriga kulturstöd ska kvarstå.

Med anledning av temaåret Demokrati 100 år föreslås en satsning på medel i form av ett speciellt stöd för länets kommuner med utgångspunkt i deras behov.

Om situationen kring pandemin förändras och samhället åter kan börja öppnas upp, så finns det anledning att se över de föreslagna insatserna. Regionen följer utvecklingen och att jobba med insatser som kan främja tillgången till kultur även efter pandemin.

Social hållbarhet

Kulturområdets infrastruktur består av såväl institutioner, organisationer, enskilda professionella kulturskapare/företagare som civilsamhället med många föreningar och ideellt engagerade personer. Genom stödet kan flera aktörer och delar i den kulturella infrastrukturen ges stadga. Att den svenska demokratin fyller hundra år innebär ett unikt tillfälle att uppmärksamma att demokratin ständigt måste främjas, förankras och försvaras. Genom att möjliggöra satsningar i kommunerna under demokratiåret bidrar det till den sociala hållbarheten.

Miljömässig hållbarhet

Coronapandemin har påskyndat verksamheters och kulturskapares digitaliseringstakt och digitala mognad. Digitala alternativ till resande prövas och utvecklas och coronastödet kommer att ytterligare bidra till den miljömässiga hållbarheten och den digitala omställningen.

Ekonomisk hållbarhet

Omfördelningen av medlen syftar till att ge stabilitet och möjliggöra att ekonomiskt drabbade kulturskapare, organisationer och föreningar kan fortsätta verka trots rådande förutsättningar.

Förslag ny fördelning kulturstöd

Kulturstöd	Fördelning enligt beslut RUN 2020-12-01 (tkr)	Förändring (tkr)	Nytt förslag till fördelning 2021 (tkr)
Projektstöd - övriga	7 000	-1 900	5 100
Coronastöd (ny för 2021)		1 500	1 500
Temaår Demokrati med kommunerna (ny för 2021)		500	500
Turnéstöd scenkonst	550	-100	450
SUMMA	7 550	0	7 550

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör

§ 29**Fördelning av statliga medel enligt kultursamverkansmodellen 2021**

Dnr 00014-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att bifalla fördelningsförslaget.

Yttrande till beslutsförslaget

Den statliga förstärkningen som tilldelats Region Norrbotten inom kultursamverkansmodellen är viktiga för regionens utvecklingskraft inom konst- och kulturområdet. Fördelningen till konst- och kulturverksamheterna möjliggör bibehållen infrastruktur, utveckling och kvalitet trots coronapandemin och skapar förutsättningar för tillgång och tillgänglighet för invånare och besökare under samt efter pandemin. Fördelningen stärker därigenom regionen som ett attraktivt län. Samtliga konstområden inom modellen förstärks. En särskild förstärkning görs på Norrbottensmusiken och Regionbibliotek Norrbotten.

Sammanfattning

Statens kulturråd har fattat beslut om vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet för 2021 inom ramen för kultursamverkansmodellen. Anslaget fördelas av Region Norrbotten till de verksamhetsområden som ligger inom förordningen. Region Norrbotten har fått en utökad ram och medlen fördelas utifrån tidigare nivåer med en förstärkning på samtliga områden. Norrbottensmusiken förstärks utifrån en permanentning av en tidigare tidsbegränsad satsning på musikalisk scenkonst. En särskild prioritering görs på Regionbibliotek Norrbotten.

Ärendet

Den 21 januari 2021 fattade styrelsen för Statens kulturråd beslut om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet 2021 inom ramen för kultursamverkansmodellen (förordning 2010:2012). Region Norrbotten beviljades statsbidrag med 50 363 tkr att fördela på de sju konst- och kulturområden som omfattas av kultursamverkansmodellen. Till grund för Kulturrådets beslut låg Region Norrbottens fördelning inom kulturområdet, vilket beslutades vid Regionala utvecklingsnämnden den 1 december 2020 §133.

Med hänsyn till den pågående pandemin bedömer Kulturrådet att Region Norrbotten fullt ut får ta del av den statliga förstärkningen i årets fördelning, trots principen om medfinansiering av regional kulturverksamhet. Principen, beslutad av Kulturrådet 2019, innebär att under förutsättning att huvudmannen för den regionala kulturplanen ökar sin finansiering i förhållande till föregående år ökar Kulturrådet det statliga bidraget. Om huvudmannens insats ligger på samma nivå som föregående år lämnar Kulturrådet samma

stöd som föregående år. Vid en sänkning av huvudmannens ekonomiska insats sänker även Kulturrådet bidraget. Mot bakgrund av regionens ekonomiska läge kommer Kulturrådet särskilt att följa de ekonomiska förutsättningarna i kommande fördelningar av regionalt verksamhetsbidrag.

Region Norrbotten har beviljats uppräknings- och lönekostnader på 1,3 procent och fått en förstärkning av verksamhetsbidraget med 1,6 procent. Region Norrbottens tillfälliga förstärkning av verksamhetsbidraget på 1 200 tkr för stärkta bibliotek, permanentas mot bakgrund av regionens prioriteringar och utveckling inom biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet. Region Norrbotten tilldelas ett utökat verksamhetsbidrag med 815 tkr genom inkluderingen av en tidsbegränsad satsning för att stärka musikalisk scenkonst, i bidraget.

I den regionala fördelningen av statliga medel 2021 läggs en förstärkning till samtliga områden inom modellen. Samtliga verksamheter får en förstärkning på 3,8-4 procent utom Konstmuseet i Norr och Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD). Detta mot bakgrund av att Konstmuseet i Norrns utställningsverksamhet är begränsad kopplat till renoveringar och ombyggnationer. För Arrangörsstöd NMD är förslaget överensstämmande med kommunalförbundets äskande. En särskild förstärkning görs på Regionbibliotek Norrbotten, vilket är i linje med Region Norrbottens prioritering för att säkerställa projektet Polarbibblos tredje år. Norrbottensmusiken tilldelas en särskild förstärkning på musikalisk scenkonst. Förstärkningarna åstadkoms genom utökad ram och permanentade extramedel.

Social hållbarhet

Fördelningen till konst- och kulturverksamheterna möjliggör bibehållen infrastruktur trots coronapandemi och stärker förutsättningarna för ett tillgängligt kulturliv även efter pandemin.

Miljömässig hållbarhet

Kulturverksamheternas digitaliseringstakt och digitala mognad har ökat. Digitala alternativ till resande, utbud och förmedling av kultur utvecklas och bidrar till den miljömässiga hållbarheten och den digitala omställningen.

Ekonomisk hållbarhet

Fördelningen av Region Norrbottens utökade statliga ram fördelas utifrån tidigare nivåer med en förstärkning på samtliga områden. Medlen och fördelningen skapar stabilitet trots rådande förutsättningar under ett pandemidrabbat år.

Förslag fördelning statliga medel för 2021, per verksamhet

Fördelning statliga medel per verksamhet inom förordningen	Beslutad fördelning 2020 (tkr)	Förslag till fördelning 2021 (tkr)
Norrbottensteatern	13 987	14 530
Norrbottensmusiken	18 871	19 760
Danskonsulent	408	424
Dans i Nord	1 123	1 168
Riksteatern Norrbotten	375	390
Norrbottens museum	4 325	4 500
Nationella minoriteter	421	438
Regionbibliotek Norrbotten	3 247	3 600
Resurscentrum för litteratur	206	214
Konstkonsulent	422	439
Havremagasinet	711	739
Resurscentrum för konst	352	366
Konstmuseet i Norr	1 219	1 219
Norrbottens Föreningsarkiv	500	520
Filmpool Nord, filmkulturell verksamhet	1 237	1 284
Hemslöjdskonsulent	647	672
Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans	100	100
Beslutat bidrag från Statens kulturråd	48 151	50 363

Förslag fördelning statliga medel för 2021, sammanställt per område

Fördelning statliga medel per område inom förordningen	Beslutad fördelning 2020 (tkr)	Förslag till fördelning 2021 (tkr)
Professionell teater-, dans- och musikverksamhet	34 764	36 272
Museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete	4 746	4 938
Regional biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet	3 453	3 814
Regional bild- och formverksamhet	2 704	2 763

Regional enskild arkivverksamhet	500	520
Filmkulturell verksamhet	1 237	1 284
Hemslöjdsfrämjande verksamhet	647	672
Arrangörstöd NMD	100	100
Beslutat bidrag från Statens kulturråd	48 151	50 363

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör

§ 30**Handlingsplan för regionalt kompetensförsörjningsarbete 2021**

Dnr 00027-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att anta Handlingsplan för regionalt kompetensförsörjningsarbete 2021

Yttrande till beslutsförslaget

En av de största utmaningarna för både privata och offentliga arbetsgivare i Norrbotten är att rekrytera den kompetens man behöver. Aktörer inom utbildning, arbetsmarknad och näringsliv behöver samverka för att hitta lösningar på både kort och lång sikt. Region Norrbotten, som regionalt utvecklingsansvariga, kan koordinera det arbetet.

Det är viktigt att Norrbotten arbetar för en ökad inflyttning.

Sammanfattning

En handlingsplan för det regionala kompetensförsörjningsarbetet tas årligen fram utifrån det nationella uppdraget och Region Norrbottens ambitioner.

Handlingsplanen arbetas fram i det Regionala kompetensförsörjningsrådet som består av representanter från Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen Norrbotten, Norrbottens kommuner, Norrbottens bildningsförbund, LTU, vuxenutbildningarna i Lapplands kommunalförbund, Luleå kommun samt Piteå kommun, Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege.

Syftet med handlingsplanen är konkretisa Region Norrbottens insatser, med utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin och i samverkan med andra aktörer i länet och nationella myndigheter.

Ärende

Handlingsplan för regionalt kompetensförsörjningsarbete beskriver Region Norrbottens arbete med regional kompetensförsörjning, de egna insatserna och det som bedrivs i samverkan med andra aktörer. Handlingsplanen har utarbetats i det Regionala kompetensförsörjningsrådet där följande aktörer ingår: Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen Norrbotten, Norrbottens kommuner, Norrbottens bildningsförbund, LTU, vuxenutbildningarna i Lapplands kommunalförbund, Luleå kommun samt Piteå kommun, Teknikcollege, Vård- och omsorgscollege.

Omfattningen av arbetet och möjligheten att arbeta proaktivt är avhängigt av de resurser som är tillgängliga eller kan tillskapas under 2021.

Under åren 2018-2020 har Region Norrbotten arbetat med det nationella erbjudandet om att bedriva regionalt kompetensförsörjningsarbete med finansiering från statligt håll. Uppdraget är förlängt i sin helhet under 2021

och regionernas arbete med koppling till statens syfte med uppdraget kommer att utvärderas under året.

Uppdraget från nationell nivå innefattar följande:

1. Organisera och fastställa målsättningar för regionalt kompetensförsörjningsarbete i samverkan med bland annat kommuner, arbetsliv, utbildningsaktörer, statliga myndigheter samt övriga berörda aktörer i länet, utifrån de prioriteringar som görs i den regionala utvecklingsstrategin.
2. Tillhandahålla analyser och prognoser av privat och offentlig sektors behov av kompetens på kort och lång sikt.
3. Föra dialog med berörda aktörer om de behov som identifierats samt ge förslag på insatser som kan tillgodose behoven, bland annat i syfte att fler ska påbörja reguljär utbildning.
4. Stödja och främja insatser inom nedan fokusområden
  - Bidra till att etablera effektiva strukturer för validering på regional nivå.
  - Medverka i att planera utbud och inriktning för regionalt yrkesvux inom kommunal vuxenutbildning.
  - Bidra till att etablera lärcentrum i kommunerna

Förutom det nationella uppdraget har Region Norrbotten ambitioner att under 2021 även arbeta med följande områden:

- Kompetensutvecklingsinsatser till ekonomiskt drabbade branscher, små och medelstora företag i privat sektor.
- Insatser för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden, socialt entreprenörskap och social innovation
- Yrkehögskolan: dialogmöten med yh-nätverket BD/AC samt arrangemang av en digital mäsas för högre utbildning.
- Folkbildningen: Kontinuerligt arbete i det Regionala folkbildningsrådet med representation från alla folkhögskolor och studieförbund i länet.

Hållbarhetsaspekter

Det regionala kompetensförsörjningsarbetet bidrar främst till social och ekonomisk hållbarhet genom att skapa regional samverkan och strukturer som gynnar individers möjligheter till inträde på arbetsmarknaden och därmed en säkrare egen försörjning. Validering, yrkesvux, folkbildning, insatser via ESF är exempel på områden som bidrar till detta. Utvecklad samverkan och regionala strukturer skapar även större möjligheter för karriärväxling och livslångt lärande vilket gynnar arbetsgivarnas möjligheter att hitta kompetens. Utvecklingen av kommunala lärcentrum och ett utökat utbud av utbildning på fjärr och distans underlättar för individer att studera på hemmaplan, vilket skapar både sociala och ekonomiska fördelar för individen men ger även fördelar för miljön då resandet minskar.

Beslutsunderlag:

BILAGA Handlingsplan för regionalt kompetensförsörjningsarbete 2021,
utkast

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör

§ 31

OECD:s fallstudie för gruvor och mineraler i Norrbotten och Västerbotten

Dnr 00019-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Yttrande till beslutsförslaget

Rapporten utgör ett viktigt kunskapsunderlag i regionens arbete med regionens två påverkansfrågor; En tydlig och effektiv tillståndsprocess och Regionala naturresursavgifter.

Sammanfattning

Region Norrbotten har deltagit i Organisationen för Ekonomiskt Samarbete och Utveckling (OECD) projekt Mining Regions and Cities. Projektet har under åren 2019-2020 gjort en fallstudie i Norrbotten och Västerbotten med syfte att lämna policyrekommendationer för att främja Norrbottens och Västerbottens utveckling som hållbara världsledande gruvregioner. Rapporten innehåller beskrivningar av utmaningar och ger ett anta rekommendationer på nationell och regional nivå.

Ärendet

Gruvnäringen i Norrbotten är stark och har en viktig roll i omställningen till ett hållbart samhälle. Rapporten beskriver gruvindustrins betydelse för den regionala och svenska ekonomin. Utmaningar och möjligheter beskrivs och ett antal rekommendationer på lokal-, regional-, nationell- och europeisk nivå för en hållbar mineralnäring presenteras.

Slutsatser och rekommendationer

Rapportens slutsatser är att Sverige har ett komplext regelverk som kan förbättras vad gäller effektivitet, förutsägbarhet och öppenhet. Förseningar skapar osäkerhet för kommuner och regioner i relation till markanvändningsplanering och investeringar. Sverige har också bristfällig lagstiftning som klargör frågor angående samiska markrättigheter i relation till utvinning av mineraler. Rekommendationen är att ändringar av systemet behövs för att öka attraktiviteten för investerare, underlätta planering så att flaskhalsar undviks samt för att minimera spänningar mellan olika intressegrupper. Att fastställa tidsramar, ha tydliga och konsekventa riktlinjer och regler för samrådsprocessen och att bättre definiera hur socioekonomiska, kulturella och kumulativa effekter beaktas i beslutsfattandet samt att tillsätta en opartisk övervakning av processen anses viktigt.

OECD föreslår även att Sverige bör utvärdera möjliga fördelningsmekanismer för lokal- och regional nivå vid gruvexploatering. Ett syfte är att kompensera lokal- och regional nivå för de negativa effekterna som gruvbrytning medför eftersom fördelarna av exploateringen ofta åtnjuts av aktörer utanför regionen (t ex företag och nationell nivå). Ett annat syfte är att stärka kapacitet och engagemang hos berörda parter i samrådsprocesserna samt för att ge en bättre möjlighet till samordning beträffande markanvändning och ekonomisk utveckling mellan kommuner och regioner.

Rapporten framhåller också att Sverige bör uppdatera den nationella mineralstrategin för att integrera lokala strategier för gruvdrift. Region Norrbotten och Västerbotten bör ta fram en gemensam vision för att klargöra gruvdriftens roll så att den överensstämmer med nationella och regionala strategier. OECD konstaterar att Sverige ligger i framkant inom hållbar gruvbrytning och anser att vi bör ta en ledande roll i Europeiska Unionens gruvnätverk och samarbete inom Arktis för att positionera Sverige inom hållbar gruvbrytning.

På regional nivå rekommenderas att regional fysisk planering utvecklas, att i högre grad involvera leverantörer och små- samt medelstora företag (SME) i gruvföretagens innovationsprocess, att förbättra jobbmatchningstjänster för att ta tillvara på arbetskraft samt att förbättra utbildningsprogram genom samarbete mellan gruvföretag och universitet för att på så sätt anpassa utbildningarna till framtida behov.

Vägen framåt

OECD:s rapport är ett viktigt underlag för arbetet med två av Region Norrbottens påverkansfrågor; En tydlig och effektiv tillståndprocess och Regionala naturresursavgifter. Rapporten kan användas som ett kunskapsunderlag i många och i olika sammanhang.

Rapporten har publicerats på Region Norrbottens hemsida och i sociala medier. Det är viktigt att det skapas ett internt lärande av förutsättningarna för Norrbottens gruvindustri samt att det lärandet sprids till relevanta aktörer kommunalt, regionalt, nationellt och på EU-nivå. Ett första steg var lanseringen som hölls den 27 januari där mer än 120 personer deltog digitalt. Deltagare representerade lokal-, regional-, nationell- europeisk- och internationell nivå. Ett lämpligt nästa steg för Region Norrbotten blir att arrangera ett seminarium med beslutsfattare på nationell nivå. En sådan träff (fysiskt eller digitalt) planeras att hållas i slutet på maj eller i början på juni.

Studien ger även möjlighet för Region Norrbotten att delta på träffar med andra mineralregioner i världen för att få ytterligare kunskap om hur andra löser utmaningar inom gruv- och mineralsektorn. Rapporten kommer även att ligga till grund för företagsstöd och projektansökningar som görs till Region Norrbotten.

Beslutsunderlag

OECD Rural Studies: Mining Regions and Cities Case of Västerbotten och Norrbotten, Sweden

Protokollsutdrag skickas till

Regional utvecklingsdirektör

§ 32**Yttrande över Handlingsprogram för bevarande av samiska språk**

Dnr 00024-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår att regionstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt förslaget.

Sammanfattning

Region Norrbotten är förvaltningsområde för samiska.

Region Norrbotten välkomnar alla initiativ till att öka kunskapen om samer och som aktivt bidrar till att utveckla de samiska språken.

Region Norrbotten ställer sig överlag positiv till handlingsprogrammet men vissa förslag är svåra att överblicka och bedöma på vilket sätt det kan komma att påverka regionens arbete i framtiden. Det gäller inte minst förslagen på samisk språklag och ratificering av den europeiska språkstadgans artikel 13 2c. Även förslaget att Sametinget ska ha huvudansvaret för det samiska kulturarvet är svårt att överblicka.

Region är positiv till åtgärdsförslag som möjligheter att mäta språkens utveckling, etablerandet av språkcentrum och språkresurscentrum, statlig upphandling av översättningstjänster, nationell samordning av gemensamma utbildningsinsatser samt långsiktiga insatser för en obruten utbildningskedja. För regionen är det viktigt att säkra tillgången till personal med kunskaper i samiska inom hälso- och sjukvården.

Ärendet**Bakgrund**

Handlingsprogrammets syfte är att främja möjligheten för de samiska språken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige samt att föreslå åtgärder för att komma framåt med minoritetspolitiken för det långsiktiga bevarandet. Sametinget har haft uppdraget att ta fram ett handlingsprogram för bevarande av de samiska språken. Institutet för språk- och folkminne (ISOF) har haft ett liknande uppdrag för finska, jiddisch, meänkieli och romska.

Situationen för de nationella minoritetsspråken är allvarlig, inte minst när det gäller samiska. Region Norrbotten är förvaltningsområde för samiska.

Region Norrbottens yttrande

Region Norrbotten ställer sig positiv till handlingsprogrammets intentioner och välkomnar alla initiativ till att öka kunskapen om samer och som aktivt bidrar till att utveckla de samiska språken. Om detta görs bäst genom en

särskild samisk språklag kan regionen i nuläget inte bedöma men ser inga hinder i att harmonisera lagstiftningen vad gäller samiska språk med Norge och Finland. Vad gäller *artikel 13 Ekonomiska och sociala förhållanden 2.c* i den Europeiska språkstadgan om vård och omsorg i förhållande till de samiska språken så behöver det tydliggöras vad åtagandet innebär.

Regionen ser ett behov av att samla kunskap och mäta de insatser som genomförs med syfte att revitalisera språken. För att göra det behövs indikatorer och statistik att följa över tid.

Region Norrbotten konstaterar att det samiska självbestämmandet även bör inkludera det samiska kulturarvet. Om förvaltningsansvaret flyttas över till Sametinget bör det ske i dialog och samverkan med de myndigheter och institutioner som idag på olika sätt förvaltar samiska kulturarv.

Ett utvecklingsområde som regionen prioriterar är bygga upp den kulturella infrastrukturen i Norrbotten vad gäller stödfunktioner, mötesplatser och institutioner för nationella minoriteter och urfolk. Regionen ser ett stort behov av språkcentrum för att bevara och utveckla samiska och arbetet med att etablera språkcentrum i lule- och nordsamiskt område bör genast återupptas. Vidare ställer sig regionen positiv till förslaget med regionala och lokala språkresurscentrum.

Region Norrbotten konstaterar att det är viktigt att utbildningskedjan fungerar för de som talar och vill lära sig samiska. Det är även avgörande för att den offentliga sektorn ska ha tillgång till personal med språk- och kulturkompetens. Arbetet med kompetensförsörjningen bör vara strategiskt och långsiktigt och inkludera korttidsstudier och yrkesvuxenutbildningar. Tillgången till kvalificerade tolkar och översättare är avgörande för att regionen ska kunna leva upp till lagens krav. Förslaget att på statlig nivå upphandla översättare med fastlagda ramavtal för dessa tjänster är intressant då det bidrar till att skapa bättre förutsättningar för tolkar och översättare.

För att samiska ska ha en möjlighet att överleva bör arbetet vara långsiktigt och åtgärdsförslagen genomföras omedelbart.

Beslutsunderlag:

[Remissyttrande](#)

[Sametingets förslag till Handlingsprogram för bevarande av samiska språk](#)

Protokollsutdrag skickas till:

Ku.remissvar@regeringskansliet.se

Ku.csm@regeringskansliet.se (kopia)

§ 33

Yttrande över Handlingsprogram för bevarande av nationella minoritetsspråk

Dnr 00025-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden föreslår att regionstyrelsen beslutar att lämna yttrande enligt förslaget.

Sammanfattning

Region Norrbotten är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska.

Region Norrbotten välkomnar alla initiativ till att öka kunskapen om nationella minoriteter och som aktivt bidrar till att utveckla de nationella minoritetsspråken.

Region Norrbotten ställer sig positiv till handlingsprogrammet och flera av de åtgärdsförslag som föreslås. Bland annat vad gäller webbaserad utbildning till offentliganställda, möjligheter att mäta språkens utveckling, etablerandet av språkcentrum och språkresurscentrum, statlig upphandling av översättningstjänster samt långsiktiga insatser för en obruten utbildningskedja. Inte minst för att säkra tillgången till personal med kunskaper i de nationella minoritetsspråken inom hälso- och sjukvården.

Ärendet

Bakgrund

Handlingsprogrammets syfte är att främja möjligheten för de nationella minoritetsspråken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige samt att föreslå åtgärder för att komma framåt med minoritetspolitiken för det långsiktiga bevarandet. Institutet för språk- och folkminne (ISOF) har haft uppdraget att ta fram handlingsprogrammet för finska, jiddisch, meänkieli och romska. Sametinget har haft ett liknande uppdrag vad gäller de samiska språken.

Situationen för de nationella minoritetsspråken är allvarlig, inte minst när det gäller meänkieli och samiska medan situationen för finska i Sverige är något bättre. Region Norrbotten är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska.

Region Norrbottens yttrande

Region Norrbotten välkomnar alla initiativ till att öka kunskapen om nationella minoriteter och som aktivt bidrar till att utveckla de nationella minoritetsspråken. Region Norrbotten ställer sig positiv till handlingsprogrammet

och vill lyfta fram några särskilt viktiga förslag som kan påverka regionens arbete.

Kunskap och information till allmänheten är viktigt och ingår i regionens uppdrag kopplat till lagen om nationella minoriteter. I det ingår även att personal ska ha kunskap om de nationella minoriteterna och regionens skyldigheter gentemot grupperna. Regionen välkomnar en webbutbildning på nationell nivå som riktar sig mot alla offentliganställda. Regionen ser ett behov av att samla kunskap och mäta de insatser som genomförs med syfte att revitalisera språken. För att göra det behövs indikatorer och statistik att följa över tid.

Ett utvecklingsområde som regionen prioriterar är bygga upp den kulturella infrastrukturen i Norrbotten vad gäller stödfunktioner, mötesplatser och institutioner för nationella minoriteter. Regionen ser ett stort behov av språkcentrum för att bevara och utveckla de nationella minoritetsspråken och arbetet med att etablera språkcentrum bör genast återupptas. Vidare ställer sig regionen positiv till förslaget med regionala och lokala språkresurscentrum.

Region Norrbotten konstaterar att det är viktigt att utbildningskedjan fungerar för de som talar och vill lära sig nationella minoritetsspråk. Det är även avgörande för att den offentliga sektorn ska ha tillgång till personal med språk- och kulturkompetens. Arbetet med kompetensförsörjningen bör vara strategiskt och långsiktigt och inkludera korttidsstudier och yrkesvuxenutbildningar. Förslaget att på statlig nivå upphandla översättare med fastlagda ramavtal för dessa tjänster är intressant då det bidrar till att skapa bättre förutsättningar för tolkar och översättare.

Överlag vad gäller de åtgärdsförslag som handlingsprogrammet riktar till olika myndigheter och andra aktörer inom det minoritetspolitiska uppdraget så stödjer regionen de förslag som går från att vara projektbaserade till att bli långsiktiga och ingå i myndigheternas ordinarie uppdrag. För att de nationella minoritetsspråken ska ha en möjlighet att överleva bör arbetet vara långsiktigt och åtgärdsförslagen genomföras omedelbart.

Beslutsunderlag:

[Remissyttrande](#)

[ISOFS förslag till Handlingsprogram för bevarande av nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska](#)

Protokollsutdrag skickas till:

Ku.remissvar@regeringskansliet.se

Ku.csm@regeringskansliet.se (kopia)

§ 34

Medfinansiering av Forskarskolan PROFS 2

Dnr 00022-2021

Regionala utvecklingsnämndens beslut

Regionala utvecklingsnämnden beslutar att

1. Bevilja medfinansiering till forskarskolan PROFS 2 vid Luleå tekniska universitet för de första 2,5 åren av 5, med högst 4 519 723 kr totalt för perioden okt 2021-dec 2023
2. Medlen anvisas ur det statliga anslaget 1:1.
3. Regionala utvecklingsnämnden ställer sig positiva till att finansiera de återstående 2,5 åren av PROFS 2. Den totala medfinansieringen för 5 år kan maximalt uppgå till 11 mkr. Beslut tas då ansökan inkommit från LTU inför 2024.
4. Region Norrbottens villkor för regionala projektstöd ska följas.

Yttrande till beslutsförslaget

Läroutbildningen vid LTU har stor betydelse för kompetensförsörjningen av lärare till Norrbottens kommuner. Forskningen behöver fortsatt stärkas för att säkerställa att läroutbildning med hög kvalitet kan erbjudas vid LTU. Satsningen har betydelse för kompetensförsörjningen av lärare för Norrbotten och särskilt för inlandet och de mindre kommunerna. Det är också av betydelse för att bibehålla attraktionskraft i alla delar av länet, där tillgång till skolor av hög kvalitet kan vara avgörande för att bo kvar och utbilda sig eller välja att flytta till länet.

Staten behöver ta ett större ansvar för att säkerställa att Luleå tekniska universitet har möjlighet att bygga upp en stark forskningsmiljö kopplat till läroutbildningarna. Det blir svårt att skapa en långsiktigt hållbar struktur som är beroende av regionala utvecklingsmedel och kommunala skattemedel. I dagsläget bidrar endast två av länets kommuner till medfinansieringen av forskarskolan.

Sammanfattning

Forskningsöverbyggnad i läroutbildningarna är viktig av flera orsaker – kvalitet, behålla lärarkompetens samt för att klara en prövning av Universitetskanslersämbetet, dvs ha kvar läroutbildningen vid LTU och i Norrbotten. Att bygga upp en adekvat forskningsmiljö tar tid och därför behöver forskarskolan PROFS starta en ny omgång med 12 doktorander.

Ett ifrågasättande, eller till och med en återtagen examensrätt i ett av de nämnda forskningsämnena, skulle äventyra samtliga läroutbildningar vid LTU, från förskolan till gymnasiet. Om inga åtgärder vidtas är detta inte ett

orimligt scenario. Det finns idag begränsade resurser från universitetets sida att ensam finansiera en tillräckligt stor doktorandmiljö.

För att stärka lärarutbildningarna är det nödvändigt att säkerställa de forskningsämnen som nämns nedan. LTU vill därför fortsätta en kraftfull satsning för framtiden genom att starta en ny omgång av forskarskolan med tolv doktorander inom exempelvis ämnena samhällskunskap, svenska, matematik, fysik och engelska. En forskarskola är en bra modell för forskarutbildning, dels för att den möjliggör gemensamma moment över ämnesgränser för de som deltar i forskarskolan och dels för att den blir en naturlig plattform för samverkan mellan akademi och skolverksamhet, sk praktiktäta forskning. Syftet med forskarskolan är således både att stärka lärarutbildningarna och att bidra till utveckling i regionen.

Ärendet

Bakgrund

För att på lång sikt säkra lärarförsörjningen i regionen behövs en stark och hållbar lärarutbildning som bidrar till kompetens inom universitetet men även till utveckling av skolan i regionen. Det möjliggör för personer i regionen att kunna studera vidare, men också till att kunna stanna kvar i regionen och på så sätt bidra till fortsatt utveckling. En stark lärarutbildning med en forskningsöverbyggnad gör det möjligt för lärare i skolorna att meritera sig inom läraryrket efter avlagd examen. En lärarutbildning i regionen möjliggör samverkan mellan kommuner och universitet i aktuell forskning.

Luleå tekniska universitet (LTU) har fyra forskningsämnen som är av särskild betydelse för lärarutbildningarna: engelska, matematik och lärande, pedagogik och svenska. Utan forskningsöverbyggnad i dessa ämnen kan LTU inte säkerställa kvaliteten i någon av de lärarutbildningarna som ges vid universitetet.

UKÄ utvärderade 2019 förskolelärar- och grundlärarutbildningar i Sverige och i ca hälften av utvärderingarna fanns brister främst kopplade till avsaknad av forskningsöverbyggnad för utbildningarna. LTU var bland de som fick kritik. Detta kan påverka universitetets möjlighet att utföra examination, vilket skulle vara förödande med tanke på den lärarbrist som finns i landet och länet. För att stärka lärarutbildningarna är det nödvändigt att säkerställa en tydlig forskningsöverbyggnad. LTU vill därför göra en fortsatt satsning för framtiden genom att starta en ny omgång av forskarskolan med tolv doktorander inom exempelvis ämnena samhällskunskap, svenska, matematik, fysik och engelska.

Syfte

För att stärka lärarutbildningarna är det nödvändigt att säkerställa de forskningsämnen som nämns ovan. LTU vill därför tillsammans med regionen och några kommuner göra en kraftfull satsning genom att fortsätta satsningen inom forskarskolan PROFS med fokus på praktiktäta skolforskning och med 12 doktorander under fem år.

En forskarskola är en bra modell för forskarutbildning, dels för att den möjliggör gemensamma moment över ämnesgränser för de som deltar i forskarskolan och dels för att den blir en naturlig plattform för samverkan mellan akademi och skolverksamhet. Syftet med forskarskolan är således både att stärka lärarutbildningarna och att bidra till utveckling i regionen.

Genomförande

Forscarskolan ska ha två föreståndare samt en styrgrupp med representanter från LTU, Region Norrbotten, och bidragande kommuner. Forscarskolan ska omfatta tolv doktorander och starta under hösten 2021 och drivas av LTU under en period om minst fem år.

Doktorandtjänster utlyses i konkurrens. Verksamma lärare i regionen ska uppmantras att söka doktorandtjänsterna. Samtliga doktorander får en anställning vid LTU på 100 procent, varav 80 procent utgörs av forskarutbildning. Inom ramen för den del som inte utgörs av forskarutbildningen (20 procent) kan doktoranden exempelvis arbeta med skolutveckling, utredningar eller undervisning. Sammantaget motsvarar det arbetet i genomsnitt 2,4 heltidstjänster per år (12 doktorander á 20 procent), hälften av den tiden bör utgöras av uppdrag i deltagande kommuner. En plan för doktorandernas arbete i deltagande kommuner ska tas fram och fastställas av styrgruppen samt regleras genom särskilda avtal mellan LTU och respektive kommun.

Doktoranderna får en arbetsplats vid universitetet och tillgång till allt som övriga anställda/doktorander har. LTU är huvudarbetsgivare och tar därmed det övergripande ansvaret för arbetsmiljö och annat som rör den enskilda doktoranden. Varje doktorand kommer att tilldelas en mentor.

Forscarskolan ska betraktas som en gemensam satsning i regionen, således får samtliga deltagande kommuner ta del av den forskning som bedrivs av doktoranderna genom exempelvis utvecklingsprojekt, föreläsningar, insamling av data, presentation av forskningsresultat, m.m. Formen för detta kommer att fastslås i särskilda avtal mellan LTU och respektive kommun som deltar i forskarskolan.

Finansiering

LTU söker medfinansiering från Region Norrbotten med 4 519 723 kr. Projektets totala budget är 25 885 676 kr och projektiden är oktober 2021 till december 2024.

Finansiär	Sökt belopp
Region Norrbotten 1:1	4 519 723
LTU	14 586 373
Luleå kommun	2 259 860
Bodens kommun	2 259 860

Finansiär	Sökt belopp
Skellefteå kommun	2 259 860
Total projektbudget	25 885 676

Förväntade resultat av projektet

En adekvat forskarmiljö är säkerställd och ett kontinuerligt intag av doktorander till forskarskolan. LTU, kommuner och regionen har ökat samverkan, erfarenhetsutbytet och tillsammans stärkt kompetensförsörjningen av lärare i regionen. Målsättningen är att forskarskolan och det som sker inom satsningar inom arbetsintegrerat lärande (AIL) har skapat bättre förutsättningar för en region som kännetecknas av en god skola.

Social hållbarhet

Doktorandutbildningarna innehåller särskilda moment om jämställdhet och hållbarhet. Lärarutbildningarna i synnerhet problematiserar jämställdhet och normbildning ur ett samhällsperspektiv och konsekvenserna av ett icke jämställt samhälle. All utbildning, även forskarutbildning, vid LTU innehåller examinerande moment gällande jämställdhet

Miljömässig hållbarhet

Lärarutbildningarna vid LTU utvecklar succesivt undervisning och utbyten på distans. Doktoranders utbyte med praktikerna vid länets skolor sker i stor utsträckning digitalt och minskar därmed resandet

Ekonomisk hållbarhet

En färsk rapport framtagen av riksdagens utredningstjänst visar att andelen som går vidare till högre studier i vårt län minskar i förhållande till övriga Sverige. Merparten av de som går en lärarutbildning vid LTU kommer från kommunerna i vårt län. Lärarutbildningen skapar förutsättningar för en jämlik skola med behöriga lärare men även ekonomiska fördelar för individen att kunna studera på eller nära hemorten.

Protokollsutdrag skickas till:

Regional utvecklingsdirektör